

Niet-technische samenvatting 20185348

1 Algemene gegevens

1.1 Titel van het project	Onderzoek naar de werkzaamheid van levende pluimvee vaccins zonder registratie doelstelling (intern aanvraag nummer 2018-011)
1.2 Looptijd van het project	5 jaar
1.3 Trefwoorden (maximaal 5)	Pluimvee Vaccins Levend Werkzaamheid

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project.	☐ Fundamenteel onderzoek
	☒ Translationeel of toegepast onderzoek
	☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
<i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i>	☐ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
	☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	☐ Hoger onderwijs of opleiding
	☐ Forensisch onderzoek
	☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	De doelstelling van het onderzoek is om de werkzaamheid van vaccins tegen pluimveeziektes te bepalen.
---	---

3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	De verwachte opbrengst van het project is vaccins tegen pluimveeziektes waarvoor nu nog geen vaccin beschikbaar is of verbetering van bestaande vaccins. Specifiek kan dit betekenen verbetering van de bescherming tegen pluimveeziektes, voorkoming van bijwerkingen van vaccins en reductie van economische schade door ziektes of kosten van behandelingen.
3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	Voor dit onderzoek worden kippen gebruikt. In totaal zullen maximaal 8085 dieren worden gebruikt.
3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	Om vast te stellen of een dier beschermd is tegen een ziekte door vaccinatie zullen de dieren na vaccinatie moeten worden blootgesteld aan de ziekte. Naast de gevaccineerde dieren moeten ook niet-gevaccineerde dieren worden blootgesteld aan de ziekteverwekker om vast te stellen dat het materiaal dat als ziekteverwekker wordt ingezet ook daadwerkelijk ziekte veroorzaakt als kippen die niet beschermd zijn eraan worden blootgesteld. De negatieve gevolgen zijn daarom ziekte bij de niet beschermde dieren.
3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	Het overgrote deel van de dieren zal niet meer dan matig ongerief ondervinden omdat de gekozen modellen zoveel mogelijk beëindigd worden voordat ernstig ongerief kan optreden. Het is echter niet uit te sluiten dat ook een aantal dieren ernstige ziekteverschijnselen zullen ondervinden waarbij zelfs enkele leiden tot de dood van het dier. In percentages leidt dit tot de volgende inschatting: 82% van de dieren zullen licht ongerief ervaren 15% matig ongerief 3% ernstig ongerief
3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	Alle dieren worden gedood in de proef of in het kader van de proef (bescherming van de omgeving tegen dieren die drager zijn van ziekteverwekkers).

4 Drie V's

4.1 Vervanging Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.	Het project betreft vaccins voor kippen die ook op kippen getest worden. De kip is het doeldier. De complexe interactie van alle immunologische reacties van een kip op een ziekteverwekker kunnen niet in een proefdiervrij alternatief worden bestudeerd.
4.2 Vermindering Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.	Het aantal dieren per vaccingroep en per controlegroep wordt berekend aan de hand van methodes die borgen dat met een zo gering mogelijk aantal dieren toch een betrouwbare conclusie kan worden getrokken uit de resultaten. Echter, door verschillende te onderzoeken vaccins te combineren in 1 onderzoek kan het aantal controle dieren (met het meeste ongerief) worden beperkt. Tevens wordt een humaan eindpunt toegepast voor dieren die ongerief ondergaan en waaraan verdere metingen niet meer zinvol zijn.

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

Ter verfijning worden zoveel mogelijk technieken van verzorging en behandeling toegepast die diervriendelijk zijn. Betrokken medewerkers zijn daartoe speciaal geschoold.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

Toepassing van humaan eindpunt, reductie van het aantal controlegroepen en zoveel mogelijk verfijnde technieken voor verzorgen en behandelen.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

11 september 2018

Beoordeling achteraf

Ja

Andere opmerkingen

Aanvraag is voor 3 jaar vergund. Vergunde dieraantallen: 4755 kippen en 96 kalkoenen